

La Fougeraie. Plantenkwekerij van varens en schaduwplanten.

Fourneau de Vaulx, 2 - B-5646 Stave - België

GSM: 0477/65 83 17 - Tel.: 071/72 92 99, 02/653 30 24 - Fax: 071/72 92 99, 02/653 30 24

E-mail: info@fougeres.be - www.fougeres.be - www.varens.be

Varens voor schaduw

De varen is een schaduwplant.

Er bestaan echter diverse soorten schaduw. Men heeft halfschaduw, volle schaduw tot zeer donkere schaduw.

Een schaduw van 35% tot 40% is voldoende, terwijl een schaduw van meer dan 60% dikwijls nadelig is voor bepaalde soorten.

Een varen heeft, net als andere planten, behoefte aan zonlicht voor de onontbeerlijke fotosynthese.

Een bladhoudende varen verkiest een plek in de volle schaduw; een bladverliezende soort geeft de voorkeur aan halfschaduw. In de nomenclatuur verwijst het symbool ● naar de variëteiten die diepe schaduw verkiezen.

☀ = volle zon ; ● = schaduw ; ◐ = halfschaduw. W = wintergroen ; HW = half wintergroen. K = koel ; V = vochtig ; M = moerassig ; D = droog ; A = alle bodemtypes. ≇ = géén zure bodem; ≆ = géén kalkrijke bodem. I = inheems.							
	Stand plaats	Blad	H (cm)	B (cm)	Bodem	pH	Omschrijving
Adiantum pedatum	◐ ●		50	40	V		Fijne blaadjes in hoefijzervorm; heeft korte wortelstokken en vormt op termijn grote groepen.
Adiantum pedatum 'japonicum'	◐ ●		40	30	V		Zoals de soort maar het jonge blad loopt paars uit en kleurt van paars naar groen.
Adiantum pedatum 'Imbricatum'	◐ ●		20	30	V		Dwergsoort met kleine, blauwgroene blaadjes die elkaar overlappen, op zwarte, korte stelen.
Adiantum venustum	◐ ●		25	40	V		Zeer fijne, lage varen die op termijn een prachtig tapijt vormt. Zeer winterhard.
Asplenium trichomanes (steenbreekvaren) Inheems	☀ ●		15	20	A	≇	Inheemse, algemeen voorkomende soort met bossige groeiwijze.
Asplenium trichomanes 'Incisum'	☀ ●		15	20	A	≆	Zoals de soort, maar met fijn ingesneden blaadjes.
Athyrium filix-femina (wijfjesvaren) Inheems	☀ ◐ ●		100-120	60	A		Sterke varen met lange, heldergroene bladeren die fijn geveerd zijn. Indien de bodem voldoende vochtig is, verdragen ze meer zon. Verkleurt mooi geel in het najaar.
Athyrium filix-femina 'Cristatum'	☀ ◐ ●		60-80	30	A		Kleiner dan de soort, met vertakte, gevorkte blaadjes.
Athyrium filix-femina 'Distentifolium'	☀ ◐ ●		150	60	A		Zoals de soort maar bladeren fijner gedeeld. Kan grote afmetingen aannemen op een beschutte standplaats.
Athyrium filix-femina 'Frizeliae' (wenteltrapvaren)	☀ ◐ ●		30	30	A		Aparte smalbladige soort waarvan de bladeren herleid zijn tot halve maanvormige bladeren.
Athyrium filix-femina 'Minutissimum'	☀ ◐ ●		30	30	A		Dwergvorm met compacte blaadjes.
Athyrium filix-femina 'Plumosum'	☀ ◐ ●		60	40	A		Zeer fijn ingesneden blaadjes
Athyrium filix-femina 'Rotstiel' Inheems	☀ ◐ ●		100-120	60			Duitse variëteit met opvallend roodbruine bladsteel en lichte, geelgroene bladeren.
Athyrium filix-femina 'Victoriae'	☀ ◐ ●		50	40	A		Bijzondere soort met smalle bladeren en regelmatig over elkaar gekruiste blaadjes in V-vorm.
Athyrium filix-femina 'Vernoniae'	☀ ◐ ●		40	30	A		Een fijn geveerde varen met bleekgroen, bijna doorschijnend blad.
Athyrium niponicum 'Pictum' (Japanse regenboogvaren)	◐ ●		40	40	V		De kleurrijkste onder de varens, variërend van licht, donker- en geelgroene naar zilvergroeie exemplaren. De bodem moet voldoende vochtig maar goed gedraineerd zijn.

La Fougeraie. Plantenkwekerij van varens en schaduwplanten.

Fourneau de Vault, 2 - B-5646 Stave - België
 Tel.: 071/72 92 99, 02/653 30 24 - Fax: 071/72 92 99, 02/653 30 24
 E-mail: info@fougeres.be - www.fougeres.be - www.varens.be

☀ = volle zon ; ● = schaduw ; ◐ = halfschaduw.
 W = wintergroen ; HW = half wintergroen.
 K = koel ; V = vochtig ; M = moerassig ; D = droog ; A = alle bodemtypes.
 ⚡ = géén zure bodem; ⚡ = géén kalkrijke bodem.
 I = inheems.

	Stand plaats	blad	H (cm)	B (cm)	Bodem	pH	Omschrijving
Athyrium niponicum 'Silver Falls'	◐●		40	40	V		Meer 'zilvergrijs' dan de soort.
Athyrium otophorum 'Okanum'	◐●	HW	60	60	A		Alweer een Japanse varen. Bladsteel en middennerf zijn paars. Bladeren zijn bleekgroen.
Athyrium vidalii	◐●		80	50	K		Decoratieve, fors groeiende soort die roodpaars uitloopt en verkleurt naar donkergroen. Zeer lange bladstelen.
Blechnum penna-marina	☀●	W	20	50	K tot M	⚡	Dichte dikke wortelstokken. Glanzend rechtopstaand blad, eerst groen-rood, erna donkergroen.
Blechnum penne-marina 'Alpina'	☀●	W	10-15	30	K	⚡	Bodembedekkende soort met kleine glanzende roodgroene tot donkergroene blaadjes. Korte, vrijwel platliggende steriele bladeren en sierlijk opgerichte fertiele sporenbladeren.
Blechnum spicant (dubbelloof) Inheems	◐●	W	20-60	50	K tot M	⚡	Inheemse, zeldzame varen voor zeer zuur en vochtig milieu.
Cyrtonium fortunei	◐●	W	50	40	V		Enkelgeveerde, mat blauwgroene bladeren, meer opgerichte groeiwijze.
Cyrtonium fortunei 'Clivicola'	◐●	W	40	50	V		Zoals de soort, maar grover en iets overhangend. Grotere groeikracht en frisgroen.
Cystopteris bulbifera (Broedbolblaasvaren)	◐●		40-50		K		Draagt op de achterkant van de bladeren vele broedbolletjes die eens geworteld, nieuwe plantjes vormen. Ideale bodembekker.
Cystopteris dickiana	◐●		10-15	10	A		Gedrongen uitgave van de gewone blaasvaren of Cystopteris Fragilis. Loopt al zeer vlug uit.
Cystopteris fragilis (gewone blaasvaren) Inheems	◐●		10-15	15	A		Inheemse, robuuste varen voor kalkrijke vochtige plekken in rotstuin, muurtjes of oude boomstronk.
Dryopteris affinis (goudschubvaren) Inheems	◐●	HW	80-120	60	A		Forse, glanzende, enkelgeveerde bladeren. Bladsteel sterk bezet met aanvankelijk goudkleurige en later kastanjebruine kafschubben.
Dryopteris affinis 'Crispa'	◐●	HW	40-50	40	A		Gedrongen en gekroesde vorm van de soort.
Dryopteris affinis 'Crispa congesta'	◐●	HW	20	30	A		Sterk gekroesde dwergvorm.
Dryopteris affinis 'Cristata'	◐●	HW	60	60	A		Aparte varen met talloze kammetjes, zowel aan de top van de bladeren als aan de blaadjes langs de hoofdnerf.
Dryopteris affinis 'Cristata the king'	◐●	HW	80	60	A		Mooie vorm waarvan de uiteinden van de bladeren handvormig vertakt zijn.
Dryopteris affinis 'Pinderii'	◐●	W	80-120	50	A		Een 'rustige' soort met opgaande groeiwijze en smalle, gewafelde bladeren.
Dryopteris bushiana	◐●	W	60	60	A		Een glanzend bleekgroene varen, enkel-geveerd en wintergroen. Verdraagt droogte.
Dryopteris clintoniana	◐●	HW	50-70	50	K tot M		Heeft mat grijsgroene, tweemaal geveerde bladeren. Maakt vele uitlopers.
Dryopteris cycadina (olifantslurfvaren)	◐●	W	70-80	50	A		Een decoratieve, luchtige varen met enkelgeveerde frisgroene bladeren. Bladstelen en onderkantnerven zijn bedekt met vele zwarte schubben. Dankt zijn naam met iets fantasie aan het uitkrullende blad.
Dryopteris dilatata (brede stekelvaren) Inheems	◐●	HW	80-120	50	A		Een algemene inheemse varen met stekelvormige bruine kafschubben op de bladsteel. Loopt lichtgroen uit en verkleurt naar donkergroen. Groeit goed op dode boomstronken en op met mos begroeide rotsen. Vraagt een koele bodem.
Dryopteris dilatata 'Crispa White Side'	◐●		40	20	A		Een mooie cultivar met fris lichtgroene, peterselie-achtige bladeren. Compacte groei.
Dryopteris dilatata 'Lepidota Crispa Cristata'	◐●		20	20	A		Een mooie cultivar met fris lichtgroene, peterselie-achtige bladeren. Compacte groei.

La Fougeraie. Plantenkwekerij van varens en schaduwplanten.

Fourneau de Vaulx, 2 - B-5646 Stave - België
 Tel.: 071/72 92 99, 02/653 30 24 - Fax: 071/72 92 99, 02/653 30 24
 E-mail: info@fougeres.be - www.fougeres.be - www.varens.be

☀ = volle zon ; ● = schaduw ; ◐ = halfschaduw.
 W = wintergroen ; HW = half wintergroen.
 K = koel ; V = vochtig ; M = moerassig ; D = droog ; A = alle bodemtypes.
 ≡ = géén zure bodem; ≡ = géén kalkrijke bodem.
 I = inheems.

	Stand plaats	blad	H (cm)	B (cm)	Bodem	pH	Omschrijving
Dryopteris erythrosora (rode sluiervaren)	◐●	W	60	40	A		Loopt laat uit met oranje-bronzen bladeren die naar groen verkleuren. Grote bladeren op een lange bladsteel.
Dryopteris erythrosora 'Prolifica'	◐●	W	40	50	A		Kleiner dan de soort met lichtgewafelde bladeren. Loopt ook rozerood uit. Vormt broedbolletjes waaruit zich nieuwe plantjes ontwikkelen.
Dryopteris filix-mas (mannetjesvaren) Inheems	☀●		100-120	60	A		Een inheemse, algemeen voorkomende varen. Een robuuste plant, die zelfs enigszins zonnige standplaatsen verdraagt.
Dryopteris filix-mas 'Barnesii'	☀●		100-120	60	A		Krachtige groeier met smalle, opgerichte bladeren met elkaar overlappende veertjes die aan de varen een gekroesd uiterlijk geven.
Dryopteris filix-mas 'Crispa'	☀●		40-50	50	A		Gedrongen en gekroesde vorm met gewafelde bladeren. Vormt na jaren dichte bosjes.
Dryopteris filix-mas 'Cristata'	☀●		50	50	A		Nog fijner gedeeld dan de Crispa met aan de uiteinden handvormig vertakte veertjes.
Dryopteris filix-mas 'Linearis Polydactylon'	☀●		80-100	60	A		Opvallende, zeer smalle, lijnvormige bladeren, aan de uiteinden vertakt.
Dryopteris goldiana	◐●		120-150	60	A		Amerikaanse 'reuzebosvaren' met grote fris geelgroene bladeren aan een lange bladsteel. Windgevoelig.
Dryopteris marginalis	◐●		40-50	30	V tot M		Varen met korte wortelstok en dubbelgeveerde, blauwgroene bladeren.
Dryopteris tokoyensis	◐●		100-120	40	A		Japane varen met smalle, opgerichte, frisgroene bladeren op een zwarte bladsteel. Windgevoelig.
Dryopteris wallichiana (nepalvaren)	◐●	HW	100-120	60	K		Een opvallende varen met leerachtige donkergroene bladeren en zwartbehaarde bladstelen. Voor beschutte standplaats.
Gymnocarpium dryopteris (gebogen beukvaren) Inheems	◐●		20	60	V		Een zeer zeldzaam inheems varentje met kruipende wortelstok en zachte, fijngedeelde, frisgroene blaadjes die loodrecht op een fijne bladsteel staan. Voorkeur voor koele, zure bodem.
Gymnocarpium dryopteris 'Plumosum'	◐●		20	60	V		Zoals de soort, met bladeren waarvan veertjes elkaar overlappen. Loopt frisgroen uit en verkleurt naar donkergroen.
Gymnocarpium robertianum (rechte beukvaren) Inheems	◐●		20	60	V		Een zeer zeldzame inheemse varen voor rotsige kalkbodem en oude muurtjes. Bladschijf in het verlengde van de bladsteel.
Matteuccia orientalis (Oosterse struisvaren)	◐●		60	150	V		Een zeer sierlijke varen met enkelgeveerde donkergroene steriele bladeren. Vormt géén uitlopers. Voor beschutte plek.
Matteuccia pensylvanica (Amerikaanse struisvaren)	◐●		120-150	50	A tot M		Een grotere cultivar met meer opgerichte langere bekers.
Osmunda cinnamomea (kaneelvaren)	◐●		100	60	K tot M		Heeft kaneelkleurige smalle opgaande sporenpluimen. Samen met de zachtgroene, steriele bladeren is het een prachtig gezicht!
Phegopteris connectilis (smalle beukvaren) Inheems	◐●		20-40	50	K		Een zeldzame inheemse soort uit vochtige loofbossen, langs greppels en beken. Behaarde bladeren op lange roze bladsteel. Onderste paar veertjes niet vergroeid met hoofdnerf, maar vrij naar beneden gebogen.
Phegopteris Decursive-Pinnata	◐●		20-40	50	K		Oosterse varen met smalle, lancetvormige bladeren met elegant omgebogen veertjes.
Phyllitis scolopendrium Inheems	◐●	W	40-60	30	K	≡	De inheemse tongvaren groeit in bossen met kalkrijke, rotsachtige bodem, op vochtige muren en in de duinen. Bladeren tongvormig, bladsteel kort met haarachtige schubben.
Phyllitis scolopendrium 'Angustifolia'	◐●	W	30-60	30	K	≡	Variëteit met smalle, gekartelde bladeren.

La Fougeraie. Plantenkwekerij van varens en schaduwplanten.

Fourneau de Vault, 2 - B-5646 Stave - België
 Tel.: 071/72 92 99, 02/653 30 24 - Fax: 071/72 92 99, 02/653 30 24
 E-mail: info@fougeres.be - www.fougeres.be - www.varens.be

☀ = volle zon ; ● = schaduw ; ◐ = halfschaduw.
 W = wintergroen ; HW = half wintergroen.
 K = koel ; V = vochtig ; M = moerassig ; D = droog ; A = alle bodemtypes.
 ⚡ = géén zure bodem; ⚡ = géén kalkrijke bodem.
 I = inheems.

	Stand plaats	blad	H (cm)	B (cm)	Bodem	pH	Omschrijving
Phyllitis scolopendrium 'Cristata'	◐●	W	20-40	30	K	⚡	Variëteit met kortere bladeren waarvan uiteinden sterk kamvormig verbreed en ingesneden zijn.
Phyllitis scolopendrium 'Furcatum'	◐●	W	30	20	F	⚡	Zoals de Cristata, maar de bladeren zijn ook onderaan vertakt zoals een 'vork'.
Phyllitis scolopendrium 'Undulata'	◐●	W	50	30	F	⚡	Variëteit met licht gegolfde bladranden.
Polypodium vulgare (eikvaren) Inheems	☀●	W	30-40	20	A		De inheemse eikvaren is een zeer sterke wintergroene varen. Ideaal als bodembedekker op oude boomstronken, oude muren en trappen, op rotsige hellingen. Houdt van zandige bodem.
Polypodium vulgare 'Bifido multifido'	☀●	W	30-40	20	A		Cultivar met vertakte bladstippen aan de uiteinden.
Polypodium vulgare 'Cornubiense'	☀●	W	30	20	A		Cultivar met zeer fijn gedeelde bladeren.
Polypodium interjectum (brede eikvaren) Inheems	◐●	W	20-40	20	A		Heeft bredere en meer toegespitste bladeren ; de veertjes zijn ook spitzer en gezaagd. Onderste paren vaak langer zodat de bladeren driehoekig zijn. Kalkrijke bodem.
Polystichum acrostichoïdes (kerstvaren)	◐●	W	50	30	A		Een wintergroene Amerikaanse varen met glanzende, eenmaal geveerde bladeren. Steriele bladeren groeien min of meer horizontaal terwijl de fertiele bladeren meer rechtop groeien. Vraagt een goed gedraineerde bodem.
Polystichum aculeatum (harde naaldvaren) Inheems	◐●	W	50	80	A		De inheemse, vrij zeldzame, harde naaldvaren gedijdt goed op stenige hellingen. De glanzende, leerachtige bladeren zijn tweemaal gedeeld en kunnen tot één meter lang worden. Blandranden zijn getand. Lage maar brede groeiwijze.
Polystichum andersonii	◐●	HW	60	40	A		Verschilt van de harde naaldvaren door de aanwezigheid van schubben op de bladsteel en de achterkant van de blaadjes. Ontwikkelt op de uiteinden van de bladeren één broedbol.
Polystichum munitum (zwaardvaren)	◐●	W	60	80	A		Vol gebladerte met korte stengel. Kunnen zeer breed worden. Stelt koele tot droge bodems op prijs die steeds goed gedraineerd zijn.
Polystichum polyblepharum (glansschildvaren)	◐●	W	60	80	A		Een wintergroene varen met hoogglanzende donkergroene bladeren die sierlijk overhangen. De bladsteel en onderkant van de nerven zijn bedekt met talloze bruine stroschubben.
Polystichum rigens	◐●	W	30	40	A		Een varen met stijve donkergroene, matglanzende, enkelgeveerde bladeren op vrij lange bladstelen. Losse groeiwijze. Beschutte standplaats.
Polystichum setiferum (zachte naaldvaren) Inheems	◐●	W	80	60	A		Een inheemse, sierlijke en forsgroeiende varen met zachte, matgroene en dubbelgeveerde bladeren. Zowel de bladsteel als de hoofdnerf zijn overvloedig beket met goudkleurige stroschubben, die vooral in het voorjaar deze varen zo aantrekkelijk maken. Wintergroen.
Polystichum setiferum 'Bevis'	◐●	W	80	100	A		Zeer decoratieve Engelse variëteit met glanzende donkergroene, fijn gedeelde bladeren. De veertjes zijn elegant naar boven gebogen. Een forse groeier. Steriele variëteit.
Polystichum setiferum 'Congestum' (dwergnaaldvaren)	◐●	W	20	20	A		Een lange, gedrongen groeiwijze en compacte stijf opgerichte blaadjes.
Polystichum setiferum 'Dalhem'	◐●	W	60-70	60	A		Een breedgroeiende, decoratieve en wintergroene varen. In gunstige omstandigheden kan hij uitgroeien tot een breedte van 150 cm.
Polystichum setiferum 'Divisilobum'	◐●	W	50	50	A		Een variëteit met drie- tot viermaal geveerde bladeren. De veertjes zijn smal, geoord en gesteeld. Heeft meestal een vlakke en brede groeiwijze. Produceert soms broedbolletjes op de

La Fougeraie. Plantenkwekerij van varens en schaduwplanten.

Fourneau de Vaulx, 2 - B-5646 Stave - België
 Tel.: 071/72 92 99, 02/653 30 24 - Fax: 071/72 92 99, 02/653 30 24
 E-mail: info@fougeres.be - www.fougeres.be - www.varens.be

☀ = volle zon ; ● = schaduw ; ◐ = halfschaduw.
 W = wintergroen ; HW = half wintergroen.
 K = koel ; V = vochtig ; M = moerassig ; D = droog ; A = alle bodemtypes.
 ⚡ = géén zure bodem; ⚡ = géén kalkrijke bodem.
 I = inheems.

	Stand plaats	blad	H (cm)	B (cm)	Bodem	pH	Omschrijving
							bladsteel waaruit zich jonge plantjes ontwikkelen. Vele bruine schubben.
Polystichum setiferum 'Herrenhausen'	◐●	W	40	80	A		Een zeer mooie Duitse cultivar die opvalt door zijn omvang en zijn lange, twee- tot driemaal gedeelde bladeren. Vele bruine schubben sieren de bladsteel.
Polystichum setiferum 'Plumosum'	◐●	W	80	60	A		Een variëteit met een meer opgaande groeiwijze en fijn gedeelde, gepluimde bladeren.
Polystichum setiferum 'Plumosum Densum'	◐●	W	50	50	A		Een sierlijke varen met een lage en vlakke groeiwijze.
Polystichum setiferum 'Proliferum'	◐●	W	50	50	A		Een horizontaal groeiende varen met smalle, lange en fijn gedeelde bladeren die schuin afstaan. Produceert vele broedbolletjes langs de hoofdnerf van de volwassen plant. Wintergroen.
Thelypteris decursive-pinnata	◐●		40	50	K		Het geheel van lange en korte bladeren is mat lichtgroen. De wortelstok kruipt langzaam en produceert verschillende scheuten. Op die manier ontstaan grote kolonies. Dit is een zeer vroege varen.
Woodsia ilvensis (wimpervaren)	◐●		15	10	A		Een fijn rotsvarentje met 15 tot 20 cm lange, lancetvormige bruingroen geschubde en behaarde blaadjes. Op silicaatgesteente.
Woodsia obtusa	◐●		30	10	A		Een rotsvaren met 30 cm lange lancetvormige, lichtgroene bladeren op gele bladsteel. Opgaande groeiwijze.